

«مبحث ۱۹» در حد حرف

مقررات ملی ساختمان مهمترین نقش نظارتی شهرداری‌ها در مدیریت مصرف انرژی

مريضه صاحبی | هر چند ابلاغ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، باب جدیدی را در عرصه مدیریت شهری باز کرده است اما فلسفه اصلی این سیاست‌ها احیای برخی قوانین گذشته و ایجاد روحیه‌ای جدید در قوانین جاری است؛ از این جمله می‌توان به بندهای چهارم و هشتم سیاست‌های ابلاغی اشاره کرد که به موضوعات کاهش شدت انرژی و مدیریت مصرف اشاره می‌کنند. یکی از عرصه‌هایی که می‌توان این موضوعات را در آن پیگیری نمود، ساخت و ساز شهری است، امروزه صنعت ساختمان به عنوان یکی از عمده‌ترین فعالیت‌های شهری، از جهت توسعه کالبدی شهر و از جهت درآمدی حتی هزینه مهم است.

کوچک اما تأثیر گذار

اگر چه موارد بسیاری در مسئله تحقق اقتصاد مقاومتی نقش دارد اما گاه موارد جزئی و کوچک می‌تواند در مسئله اقتصاد مقاوم، انقلابی در رعایت الگوی مصرف به وجود آورد، یکی از این موارد مبحث ۱۹ ساختمان یا همان مقررات ملی ساختمان است.

مصرف انرژی ساختمان در ایران؛ چهار برابر اروپا

با عدم اجرای قانون، چنین می‌شود که به گفته محمد نژاد رئیس هیئت مدیره شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت متوسط مصرف انرژی در بخش ساختمان و مسکن در ایران معادل چهار برابر کشورهای اروپایی است. در همین راستا یکی از کارشناسان مقررات ملی ساختمان ضمن تأیید این مطالب که قوانین ملی ساختمان به خوبی اجرا نمی‌شود، به ما می‌گوید: «اجرای مقررات ملی ساختمان و ضوابط و معیارهای آن علیرغم اینکه در کیفیت ساخت و سازها و صرفه جویی انرژی نقش دارد، می‌تواند رابطه تنگاتنگ و معناداری با اقتصاد مقاومتی داشته باشد». محمد کیوانی ادامه می‌دهد: «سال‌هاست که بیش از ۸۰ درصد مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان مورد غفلت قرار گرفته است و در این میان مراجع صدور پروانه‌های ساختمانی که وظیفه کنترل و نظارت بر ساخت و سازها را نیز بر عهده دارند نسبت به اجرای این مقررات، صرفه جویی انرژی و در مجموع شکل گیری اقتصاد مقاوم بی تفاوت هستند».

مصرف ۴۶ درصد گاز در بخش ساختمان

وی با اعلام اینکه بخش ساختمان دارای ارزش افزوده برای کشور نیست و باین وجود بیشترین مصرف انرژی به این بخش اختصاص دارد، می‌گوید: «به عنوان نمونه در بخش ساختمان در مجموع ۴۶ درصد و در بخش صنعت ۳۵ درصد گاز مصرف می‌شود و به همین علت اگر نسبت به رعایت مقررات ملی ساختمان و نحوه ساخت و سازها نظارت و دقت نظر بیشتری صورت گیرد، آنگاه به راحتی می‌توان از بخش قابل توجه مصرف انرژی کاست». این کارشناس مقررات ملی ساختمان عنوان می‌کند: «بی تردید یکی از علل عدم اجرای کامل مبحث ۱۹ در بخش ساختمان به کوتاهی و غفلت شهرداری در امر نظارت مربوط است، البته سایر بخش‌ها نظیر سازمان نظام مهندسی و راه و شهرسازی نیز نقش برجسته‌ای دارند اما این مسئله را هم باید در نظر داشت که حرکت در مسیر اقتصاد مقاومتی تنها وظیفه وزارتخانه‌هایی همانند نفت و نیرو یا سایر ارگان‌های دولتی نیست بلکه سایر حوزه‌ها همچون شهرداری‌ها نیز باید در کوچک‌ترین و جزئی‌ترین بخش‌ها، نحوه مصرف انرژی ساختمان را در اولویت قرار دهند».

شهرداری قانون را اجرا کند

کیوانی بیان می‌کند: «مبحث ۱۹ ساختمان تنها با شعار دادن و تدوین قوانین اجرایی نمی‌شود و بی تردید شهرداری باید نسبت به مسئله مقررات ملی ساختمان که یکی از حلقه‌های اقتصاد

مقاومتی است، نگاهی دغدغه‌مند داشته باشد». به گفته این کارشناس، صرفه جویی انرژی در ساختمان‌های در حال احداث نیازمند این است که شهرداری‌ها آستین همت را بالا زده و در روند صدور پروانه و پایان کار ساختمان و کنترل و نظارت صحیح بر مبحث ۱۹ مقررات ملی، از شعار دادن دست برداشته و به صورت عملی اقدام کنند. مصرف بالای انرژی در کشور یکی از موانع پیش روی تحقق اقتصاد مقاومتی است و به اعتقاد اعضای شورای شهر مشهد رعایت مقررات ملی ساختمان و کاهش مصرف انرژی تنها جزء وظایف شهرداری نیست. کمال سروی‌ها، عضو شورای شهر مشهد در این رابطه به خبرنگار ما می‌گوید: «تحقق و اجرای کامل مقررات ملی ساختمان در مبحث مقابله با هدر رفت انرژی و نوع ساختمان و احداث بنا نقش آفرین است اما شهرداری در این زمینه به تنهایی نقش ندارد بلکه سازمان نظام مهندسی و راه و شهرسازی هم در این ارتباط دخیل هستند».

کاهش ۶۰ درصدی مصرف انرژی با مقررات ملی ساختمان

وی ادامه می‌دهد: «اجرای کامل مقررات ملی ساختمان به منظور حرکت در مسیر اقتصاد مقاومتی تأثیر بسزایی دارد و به نظر می‌رسد با اعمال سیاست گذاری و ترسیم نقشه راه می‌توان هم با کمک شهرداری و هم اقدام نظام مهندسی و راه و شهرسازی، از سرمایه‌ها حفاظت و مانع هدر رفت منابع شد». وی معتقد است: «طراحی ساختمان‌ها بر اساس شرایط آب و هوایی، عایق کاری ساختمان و رعایت نکات مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان سبب کاهش مصرف انرژی به میزان حداقل ۵۰ تا ۶۰ درصد می‌شود». باید تا فرصت باقی است با اجرای مقررات ملی ساختمان، اقتصاد مقاومتی را سرلوحه کار خویش قرار دهیم و به نظر می‌رسد اگر هر بخش و مجموعه‌ای در مسیر تحقق این سبک اقتصادی، کوچک‌ترین وظایف خود را به انجام رسانند، آنگاه شاهد اقتصادی پویا و مقاوم هستیم. برای نیل به این اهداف ضروری است ارتباط صنعت ساختمان و فناوری‌های نوین در این منطقه تقویت و توسعه پیدا کند، باید به سمتی برویم که مانند بسیاری از کشورهای توسعه یافته، تولید مصالح ساختمانی نیز دارای برچسب انرژی باشد.

